

ภาคผนวก

อิชสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

คำสั่งมหาเถรสมาคม
ว่าด้วยการปลูกตันไม้ในวัดหรือที่ธรณีสงฆ์
พ.ศ. 2520

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติคณะรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2505 มหาเถรสมาคมออกคำสั่งมหาเถรสมาคมไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ เรียกว่า “คำสั่งมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการปลูกตันไม้ในที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์ พ.ศ. 2520”

ข้อ 2 คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในແດลงการณ์คณะรัฐธรรมนูญเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้วัดห้างหลายซึ่งมีพื้นที่ว่างสมควรจะปลูกตันไม้ได้ จัดการควบคุมให้ໄວ雅วัจกร กับปีกการก หรือคุหัสส์อื่นใด ปลูกตันไม้ในที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์แล้วแต่กรณี

ข้อ 4 ประเภทตันไม้ที่จะนำมาปลูก กำหนดให้ไว้พอเป็นตัวอย่าง ดังนี้

- (1) ไมเนื้อแข็ง เช่น ตันสัก ตันเตึง ตันรัง ตันยาง ฯลฯ
- (2) ไมร่มเงา เช่น ตันไทร ตันสะตือ ฯลฯ
- (3) ไมคอกยืนตัน
- (4) ไมผลยืนตัน
- (5) ไมกอ หมายถึง กอไผ่

ข้อ 5 ลักษณะการปลูกตันไม้ แยกลักษณะเป็น

- (1) ปลูกเป็นแนวเขตวัด เช่น ไมเนื้อแข็ง
- (2) ปลูกเป็นกลุ่มหรือเป็นหมู่
- (3) ปลูกเรียงตัน
- (4) ปลูกเฉพาะตัน

ข้อ 6 กล้าไม้ที่จะนำมาปลูก อาจได้จาก

- (1) การขอจากทางราชการ
- (2) การขอจากเอกชนหรือสถานที่อื่นๆ
- (3) การเพาะหรือการตอนเป็นต้นของวัด

ข้อ 7 ในที่ธรณีสงฆ์ หากทางวัดเห็นควรจะปลูกตันไม้ เพราะไม่เหมาะสมที่จะจัดให้เกิดผลประโยชน์อื่นใดที่ดีกว่า ย่อมจะกระทำได้ โดยอนุโลมความในข้อ 4 – 5 – 6 ดังกล่าว ข้างต้น

ข้อ 8 ให้วัดทั้งหลายเริ่มปฏิบัติได้ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2520 เป็นต้นไป จะปลูกต้นไม้ประเภทใดในลักษณะใด สุดแต่ทางวัดจะพิจารณาเอง หรือตามคำแนะนำของเจ้าคณะผู้บังคับบัญชา

อนึ่ง ในปี พ.ศ. 2520 หากทางวัดไม่อาจปลูกต้นไม้ลงในพื้นที่ซึ่งกำหนดไว้ว่าจะปลูก เพราะเหตุใดเหตุหนึ่ง ให้ขัดการปลูกในปีต่อไป จนกว่าจะครบตามที่วัดกำหนดไว้

เมื่อต้นไม้ที่ปลูกไว้ตายลง ให้มีการปลูกแทน จะเป็นต้นไม้ประเภทเดิมหรือต่างประเภทก็ได้

ข้อ 9 เมื่อปลูกต้นไม้ประเภทใดไว้ เป็นไม้ชนิดใด จำนวนเท่าใด และเมื่อวันที่ เดือน ปี ใด ให้ทางวัดจัดทำบันทึกเก็บไว้ทั้ง เพื่อเป็นประวัติต่อไป

ข้อ 10 เมื่อสิ้นปีแล้ว ให้วัดจัดทำบัญชีเง็งชนิดไม้ และจำนวนไม่น่าส่งเจ้าคณะตามลำดับจนถึงเจ้าคณะภาคสังกัด ภายในเดือนมกราคมของปีถัดมา และให้เจ้าคณะภาคจัดทำบัญชีชนิดไม้และจำนวนไม้แต่ละจังหวัดแข็งเหลาธิการมหาเถรสมาคม ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของปีนั้น เพื่อนำเสนอมหาเถรสมาคม ตามด้วยย่างบัญชีแสดงรายการ

ข้อ 11 ในปีต่อไป จาก พ.ศ. 2520 หากวัดได้ปลูกต้นไม้เพิ่มเติมหรือปลูกแทนต้นไม้ที่ตาย ให้วัดและเจ้าคณะปฏิบัติตามข้อ 10 โดยอนุโถม เว้นแต่จะมิได้มีการปลูกเพิ่มเติมหรือปลูกแทน

ข้อ 12 เป็นหน้าที่ของเจ้าคณะผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น จดหมายตักเตือน ขี้แจงแนะนำ ตลอดถึงการช่วยเหลือตามสมควร เพื่อให้วัดทั้งหลายภายในสังกัดได้ปฏิบัติตามคำสั่งนี้ตามกำลังสามารถ

ข้อ 13 ย่อมเป็นการชอบในการที่วัดทั้งหลาย จะให้ความอื้อเพื่อเกื้อกูลโดยชี้แจง แนะนำ สนับสนุนให้ประชาชนเห็นคุณค่า และมีความรักต้นไม้ กับทั้งรักในการที่จะปลูกต้นไม้ ที่ดินของตนที่พอยจะปลูกได้ และเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะได้ชี้แจง แนะนำ สนับสนุน ประชาชน ในเขตหมู่บ้าน หรือในตำบลนั้นๆ เพื่อให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในการปลูกต้นไม้ ไม่ว่าจะเป็นเขตบ้าน เขตวัด พื้นที่สาธารณะหรือพื้นที่ป่า

ข้อ 14 วัดใดมีกำลังสามารถ เห็นประชาชนมีความต้องการกล้าไม่มีบางอย่างควรช่วยเหลือ เกื้อกูลให้ประชาชนได้กล้าไม่นั้นตามต้องการ โดยจะจัดให้มีกล้าไม่นี้ในวัดเพื่อช่วยเจ้าจ่าหรือ จะช่วยเหลือโดยประการอื่นสุดแต่ความเหมาะสม

ข้อ 15 ให้เจ้าคณะภาคเจ้าสังกัด รักษาการให้เป็นไปตามคำสั่งนี้

ประกาศ ณ วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2520

สมเด็จพระอธิราชศักดิ์ญาณ

สมเด็จพระสังฆราช สถาบันมหาสังฆปรินายก

ข้อมูลทั่วไปและประวัติศาสตร์ จังหวัดเชียงราย

*****

ที่ตั้ง	อยู่เหนือสุดของประเทศไทย ในภาคเหนือตอนบนห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 785 กม.
พื้นที่	11,678,369 ตารางกิโลเมตร
อาณาเขต	ทิศเหนือ จrcประเทศพม่า ลาว ทิศใต้ จrcจังหวัดลำปาง และจังหวัดแพร่ ทิศตะวันออก จrcประเทศลาว
แม่น้ำ	ทิศตะวันตก จrcจังหวัดเชียงใหม่และประเทศพม่า แม่น้ำสำคัญ มีดังนี้ แม่น้ำகக มีความยาวตลอดสาย 145 กิโลเมตร แม่น้ำโขง มีความยาวตลอดสาย 94 กิโลเมตร แม่น้ำอิง มีความยาวตลอดสาย 100 กิโลเมตร แม่น้ำคำ มีความยาวตลอดสาย 85 กิโลเมตร แม่น้ำลาว มีความยาวตลอดสาย 117 กิโลเมตร แม่น้ำสาย เป็นแม่น้ำสายสั้นๆ ไหลผ่าน อ.แม่สาย แบ่งเขตแดนระหว่างไทยและพม่า ¹ แม่น้ำราก เป็นแม่น้ำสายสั้นที่ไหลไปบรรจบกับแม่น้ำโขงที่บ้านสนราก อ.เชียงแสน
ภูมิอากาศ	แบ่งออกเป็น 3 ฤดู ประกอบด้วย ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว
การปกครอง	แบ่งออกเป็น 16 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อ.เมือง อ.เชียงของ อ.เวียงป่าเป้า อ.เทิง อ.ป่าแดด อ.พาน อ.เวียงชัย อ.แม่จัน อ.เชียงแสน อ.แม่สาย อ.แม่ตรี อ.พญาเม็งราย อ.เวียงแก่น อ.ชุมตาล อ.แม่ฟ้าหลวง อ.แม่ลาว กิ่ง อ.เวียงเชียงรุ้ง กิ่ง อ.ดอยหลวง
คำขวัญประจำจังหวัด	เหนืออสุคในสหาน ชาญแคนสามแผ่นดิน ถื่นวัฒนธรรมส้านนา ถ้าค่าพระราชนิยม
ดวงตราประจำจังหวัด	รูปช้างสีขาว
ดอกไม้ประจำจังหวัด	พวงแสด
ต้นไม้ประจำจังหวัด	กาสะลองคำหรือปืนทอง

ประวัติศาสตร์
จังหวัดเชียงราย

* * * * *

เชียงรายได้ชื่อว่า “เมืองแห่งเจ็ดสถานน้ำ” รายล้อมด้วยสามสิบห้าดอย หลักหลาดีวัยกุ่มชาติพันธุ์กว่าสิบเผ่า อยู่เหนือสุดของประเทศไทย และเป็นประตูไปสู่อนุภูมิภาคคุ่นน้ำทางตอนบนหรือเขตสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ ทั้งทางน้ำ ทางบกและทางอากาศ นับเป็นสมญานามที่ฟ้าลิขิตให้เชียงรายโดดเด่น เพราะเป็นจังหวัดเดียวของประเทศไทยที่เป็นเมืองหน้าด่านติดต่อกันประเทศไทยเพื่อนบ้านถึง 2 ประเทศ คือพม่ากับลาว ด้วยแนวชายแดนยาวถึง 310 กิโล เมตร มีแม่น้ำโขงกั้นเป็นสีนเขต แคนไทย-ลาว ยาวถึง 94 กิโลเมตร อยู่ห่างจากตอนใต้ของจังหวัดแม่เควันสิบสองปันนาเพียง 254 กิโลเมตร เชียงรายจึงเป็นศูนย์กลางของเมือง 5 เชียงคือล้อมรอบด้วย เชียงใหม่ เชียงตุง เชียงรังและเชียงทอง (หลวงพระบาง) ที่อยู่รับรองในรัศมี ไม่เกิน 300 กิโลเมตร

เชียงรายเป็นดินแดนแห่ง ประวัติศาสตร์ยุคแรกของอาณาจักรชนชาติไทยตั้งแต่สมัยต้นพุทธกาลที่เดียว (เฉพาะเมืองเชียงรายซึ่งเป็นราชธานีสุดท้ายบนฝั่งแม่น้ำกก มีอายุถึง 742 ปี เมื่อันถึงปี พ.ศ. 2547) เชียงรายเป็นเมืองอยู่ข้างลุ่มน้ำมาแต่โบราณกาล จังหวัดเชียงรายนี้ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ พืชพันธุ์และภูมิประเทศที่หลากหลายและมีความหลากหลาย จนเป็นสัญลักษณ์ของเมืองข้าวสาร บ้านลื่นซึ่ง สับปะรดนานา และพืชผักผลไม้เมืองหนาวนานาชนิด เป็นแหล่งที่อยู่ของปลาบึงเจ้าแห่ง平原น้ำจืดแม่น้ำโขงที่ใหญ่ที่สุดของโลก เป็นแหล่งและตลาดอัญมณีจากพม่าโดยตรง เป็นดินแดนแห่งศรัทธาที่สำคัญมาก เช่น วัดมหาธาตุที่มีเศียรพระพุทธรูปในรากไม้ หรือวัดไชยวัฒนารามที่มีสถาปัตยกรรมแบบเชียงรายที่สง่างาม สถาปัตยกรรมแบบเชียงรายที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น หลังคาสูงเอียงเฉียง หน้าบ้านเป็นร่องรอยหินทราย หรือบ้านเรือนที่มีโครงสร้างไม้ท่อนเดียว ล้วนเป็นเครื่องยืนยันถึงความสามารถเชิงช่างและศรัทธาในศาสนาพุทธที่ยาวนานของชาวเชียงราย

นับเป็นบุญว่าสำนารถของชาวเชียงรายที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณสมเด็จพระศรีนครินทร์ทรงพระราชนิพัทธ์ ให้เป็นที่ตั้งของพระตำหนักดอยตุงและโครงการพัฒนาดอยตุง พระองค์ได้ทรงมาประทับและทรงงานทุกปีลีกลังกับตรัสรสว่า “ดอยตุงเป็นบ้านของฉัน” ทรงฟื้นฟูสถาปัตยกรรมดอยตุงให้สมบูรณ์ดังอดีต ขณะเดียวกันก็พัฒนาพื้นที่บางส่วนสำหรับการเกษตรที่สูง และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอันมีสวนแม่พุทธชาติพานิชชั่งมูล และภูมิทัศน์อันสวยงาม ดอยตุง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถาน อันมีพระราชวังดอยตุง ลิ่งศักดิ์สิทธิ์บ้านคู่เมือง และเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ชน กลุ่มน้อยหลายเผ่าพันธุ์ อาศัยอยู่ในบริเวณนี้ นับเป็นตัวอย่างโครงการน่ารื่นไหลในการพัฒนาแบบยั่งยืนและผสมผสานที่พสกนิกรชาวไทยภาคภูมิใจ

เชียงรายในอดีต

*****

จ

จังหวัดเชียงราย ตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบลุ่มน้ำกอก เป็นคินเดนที่อุดมสมบูรณ์ มีผู้คนเข้ามาตั้งหลักแหล่งอย่างไม่ขาดสายนับตั้งแต่สมัยต้นสมัยพุทธกาลหรือก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน ดังจะสรุปประวัติศาสตร์ความเป็นมาโดยแบ่งเป็นสมัยต่างๆ ได้ 4 สมัยคือ

สมัยชุมชนโบราณก่อนประวัติศาสตร์

บริเวณที่ราบลุ่มน้ำกอก เป็นศูนย์กลางที่สำคัญของชนชาติไทยและอารยธรรมไทย ตั้งแต่ก่อน พ.ศ. 1300 ร่องรอยที่เป็นรูปปั้นของสังคมและอารยธรรมไทยลุ่มน้ำกอก ได้แก่ ซากเมืองโบราณที่มีอยู่เกลื่อนกลาดบนสองฝั่งแม่น้ำกอก เท่าที่ค้นพบในปัจจุบันมีซากเมืองโบราณถึง 27 เมือง ตั้งแต่ข้อเท็จจริงที่เป็นต้นแม่น้ำกอกจนถึงเมืองเชียงแสน นับเป็นพยานที่ดีว่าได้มีชนชาติไทยชุมนุมกันตั้งต้นฐานอยู่ในบริเวณแม่น้ำกอกอย่างหนาแน่นและได้ขยายตัวมีการสร้างบ้านแปลงเมืองกันไม่ขาดสาย

ศูนย์กลางทางการเมืองของไทยแห่งลุ่มน้ำกอกในยุคแรกตั้งอยู่ที่ลำน้ำแม่สาย ซึ่งอยู่เหนือแม่น้ำกอกขึ้นไปเล็กน้อย ต้านานสิงห์วัดใจบันทึก ไว้ว่า ราชวงศ์กษัตริย์ไทยเมืองชื่อสิงห์วัดกุมาร อพยพครัวไทยจากนครไทยเทศในบูนนาน ลงมาตั้งอาณาจักร โยนกนาคพันธุ์ ณ บริเวณละว้านที่ (แม่สาย) และแม่น้ำโขงตั้งแต่ดันพุทธกาลก่อนได้ชื่อว่า โขนก ต้านานสิงห์วัดได้กล่าวว่า บริเวณนี้เป็นคินเดนสุวรรณโภณคำ แต่กรังไปแล้วเมื่อสิงห์วัดราชกุமารนำไฟรับบ้านพลเมืองมาจากนครไทยเทศ จึงมาสร้างเมืองขึ้นใหม่ชื่อว่า สิงห์วัดตินกร ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น โยนกนาคราช บุรีราชธานีศรีช้างแสน (ช้างแสนแปลว่าช้างร้อง) และต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น เชียงแสนและเรียกพลเมืองของโยนกนาครว่า ชาวสวน

ต้านานเงินยางเชียงแสนได้กล่าวถึงปูเจ้าลาวดกวา เป็นผู้ตั้งอาณาจักรเงินยางหรือหิรัญนครเมื่อ พ.ศ. 1181 เป็นยุคที่สองต่อจากโยนกนาคพันธุ์ ซึ่งล่มสถาปัตย์ไปแล้ว โดยตั้งศูนย์กลางอยู่ ณ บริเวณเดียวกับโยนกนาคพันธุ์เดิม แต่ไฟรับบ้านพลเมืองส่วนใหญ่อยู่กันหนาแน่นที่ปากแม่น้ำกอก สนแม่น้ำโขง อาศัยน้ำท่าที่อุดมสมบูรณ์ที่ทำนา การปกครองบ้านเมืองก็ใช้พื้นที่ทำนาเป็นเกณฑ์การแบ่งเขต เช่น แบ่งเป็นพันนา หมื่นนา แสนนา และล้านนา เป็นต้น มีเมืองเชียงแสนเป็นเมืองสำคัญและมีเมืองเล็กเมืองน้อยที่เรียกว่าเวียงเกิดขึ้นตามบริเวณที่ราบลุ่มน้ำต่างๆ อีกมากนาย

สมัยสร้างบ้านแปลงเมืองของราชวงศ์มังราย

ต้นพุทธศัตวรรษที่ 19 บริเวณอุ่มแม่น้ำกาก มีการ “สร้างบ้านแปลงเมือง” โดยพญามังราย (พ.ศ. 1781-1860) ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์มังราย บุตรของพญาลามเมือง (ผู้ครองหิรัญนครเงินยาง) และพระนางเทพคำข่าย (เจ้าหญิงแห่งเมืองเชียงรุ้ง) ได้เดินทางขึ้นครองราชย์แทนพญาลามเมือง ที่เมืองหิรัญนครเงินยางเชียงแสนในปี พ.ศ. 1802 และได้ทรงขึ้นราชานีจากเมืองหิรัญนครเงินยาง (ซึ่งตั้งอยู่บริเวณเมืองเชียงแสน) มาสร้างราชานีแห่งใหม่ที่ริมน้ำแม่น้ำกาก เมื่อ พ.ศ. 1805 และได้ขานนามราชานีแห่งนี้ว่า “เชียงราย” ซึ่งมีความหมายว่า “เมืองของพญามังราย”

จากนั้นได้รวบรวมหัวเมืองต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเครือญาติเชื้อสาย ลวดจักราช เช่น เมืองเชียงไร เมืองปง เมืองเวียงคำ เชียงเงิน เชียงชาุง เชียงของ ฯลฯ เข้ามาไว้ในอำนาจ รวมทั้งได้สร้างเมืองเวียงฝางขึ้นมาในปี พ.ศ. 1812 ต่อมาพระองค์ได้ขึ้นราชนักสูติดนแคนอุ่มแม่น้ำปิง สามารถยึดเมืองหิรัญชัย(ลำพูน) ได้ในปี พ.ศ. 1817 และได้เมืองอังวะพุกามในปี พ.ศ. 1832 โดยได้นำอาช่างจากพุกามໄວ่ที่เชียงแสนด้วยหลังจากนั้น พระองค์จึงขึ้นราชานีมาบังบริเวณอุ่มแม่น้ำปิง โดยสร้างเมือง “นพบุรีครินครพิงค์เชียงใหม่” เป็นราชานีเมื่อ พ.ศ. 1839 และทรงราชย์อยู่ที่เชียงใหม่ตลอด โดยให้บุนครາม ราชโ/or สไปร์องเมืองเชียงรายแทน เชียงรายจึงกลายสภาพเป็นเมืองบริหารของเชียงใหม่

ภายหลังจากขึ้นราชานีของพญามังราย เชียงรายก็ถูกเปลี่ยนเป็นที่ประทับของพระมหาอุปราชและในระยะต่อมาบทบาทเมืองเชียงรายก็ถูกยึดครองลง เมื่อเชียงใหม่เกิดสังคมรามกเลียง แบ่งชั้นราชนักกันเอง อาณาจักรล้านนาเกิดเริ่มเสื่อมและเติบโตขึ้น ให้แก่พระเจ้ามูเรนองกษัตริย์พม่า เมื่อ พ.ศ. 2101 เมืองเชียงรายจึงตกอยู่ใต้อำนาจการปกครองของพม่านานถึง 200 ปี โดยในระหว่างที่พม่าเข้ามายึดอำนาจนั้น พม่าได้ทิ้งฟูเมืองเชียงแสนเป็นเมืองสำคัญในการปกครองหัวเมืองเหนือ

สร้างเป็นเมืองบริหารตั้งกรุงรัตนโกสินทร์

ต้นพุทธศัตวรรษที่ 24 สมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี อาณาจักรไทยได้ทำการกันพม่าหลายครั้ง จนบรรดาผู้นำของคนไทยตอนเหนือ เช่น พญาจ่าบ้าน พญาภาวิลัย ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากพระเจ้ากรุงธนบุรี ได้ทำการต่อสู้กับพม่าที่เรียกว่า “พื้นม่าน” เพื่อช่วยบ้านໄลพม่าออกไปจากล้านนา ไทย แต่ก็ยังไม่สำเร็จ ต่อมาพญาภาวิลัย เป็นผู้นำทบทวนมากในการเกลี้ยกล่อมให้บรรดาเมืองต่างๆ ในล้านนาร่วมมือกันต่อสู้กับพม่า พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงเห็นความสำคัญ

ของอาณาจักรล้านนาไทยซึ่งทรงสนับสนุนให้ยกทัพมาช่วย และโปรดเกล้าสถาปนาเชียงใหม่เป็น
เป็นพระนคร และแต่งตั้งให้พญาการวิลະเป็นพระเจ้าการวิลະครองเมืองเชียงใหม่ ต่อมาในปี พ.ศ.
2347 พระเจ้าการวิลະ ได้ยกทัพไปตีเมืองเชียงแสนและภาคต้อนผู้คนบริเวณเมืองต่างๆ ออกไป
ทั่วหมู่ ทำให้เมืองต่างๆ รวมทั้งเมืองเชียงรายกลายเป็นเมืองร้าง

ในปี พ.ศ. 2386 ทรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เมืองเชียงราย
ได้รับการฟื้นฟูบูรณะขึ้นอีกครั้ง มีฐานะเป็นบริวารของเชียงใหม่ โดยมีเจ้าหลวงธรรมลังการเป็น
เจ้าเมืององค์แรก และนับแต่ปี พ.ศ. 2400 เป็นต้นมา การปกครองเมืองเชียงรายในฐานะเป็นเมือง
บริวารของเมืองเชียงใหม่ประกอบด้วยเชื้อพระวงศ์ชั้นผู้ใหญ่ที่เรียกว่า “เจ้าขัน ๕ ใบ” เป็นคณะ
ปกครองเมืองเชียงรายประกอบด้วยเจ้าหลวง พระยาอุปราช พระยาราชวงศ์ พระยาราชนตร และ^๑
พระยาบุรีรัตน์ เป็นผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังมี “เส้าสามานาจหลวง” ประกอบด้วยเจ้านายบุนนาคชั้นสูง
ทำหน้าที่ปรึกษาบ้านเมือง เมืองเชียงราย มีเจ้าหลวง และเจ้านายบุตรหลานเชื้อสายราชวงศ์เจ้าเจ็ด
ตนปกครองเป็นระยะเวลานานถึง 60 ปี (พ.ศ. 2386-2446) จนมีการปฏิรูปการบริหารราชการ
แห่งเดียวในสมัยรัชกาลที่ ๕

สมัยการปกครองแบบมณฑลเทศบาลกินดาล

สมัยรัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงดำเนินนโยบายสร้างความ
เป็นเอกภาพทางการเมือง โดยค่อยๆ ริบตอนอำนาจของเจ้าผู้ครองนคร พยายามไม่ให้เกิดการ
ขัดแย้งในการดึงอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2427 จนถึง 2442 ได้ประกาศจัดตั้งมณฑล
พะยพ และเป็นการยกเลิกหัวเมืองประเทศไทยล้านนาไทย ทำให้ล้านนาไทยเป็นส่วนหนึ่งของ
ราชอาณาจักรอย่างแท้จริง

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2436-2453 รัฐบาลได้ส่งข้าหลวงคือ พ.ต.หลวงภูวนานาทันกุบาลมาดูแลเมือง
เชียงราย โดยให้รวมเมืองเชียงราย เมืองฝาง เวียงป่าเป้า เมืองพะ夷 แม่ไว ดอกคำใต้ แม่สรวย เชียงคำ
เชียงของ ตั้งเป็นหัวเมืองจังหวัด เรียกว่า “เมืองเชียงราย” แบบมณฑลเทศบาลเมืองเชียงรายจึงมี
ฐานะเป็นจังหวัด โดยเมืองฝาง ถูกแยกเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเชียงใหม่

จนถึงปี พ.ศ. 2520 อำเภอพะ夷พร้อมกับอีก ๖ อำเภอบริวาร จึงถูกยกฐานะเป็นจังหวัด
พะ夷 ปัจจุบันจังหวัดเชียงรายแบ่งการปกครองออกเป็น ๑๖ อำเภอ ๒ กิ่งอำเภอ

ประวัติอำเภอเชียงใหม่

*****

อำเภอเชียงของตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอเมืองเชียงราย ระยะห่างประมาณ 137 กิโลเมตร ที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่เลขที่ 122 หมู่ 2 ต. เวียง (พิกัด พีซี 473407) มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น ประมาณ 836.90 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 523,062.50 ไร่ ประชากรส่วนใหญ่ทำเกษตรกรรม

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอเชียงแสน และประเทศสาธารณรัฐประชาชนปีทัย
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอพญาเม็งราย และอำเภอชุมตาล
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอเวียงแก่น และประเทศสาธารณรัฐประชาชนปีทัย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอเชียงแสน กิ่งอำเภอดอยหลวง ออำเภอพญาเม็งราย

ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอเชียงของมีภูมิประเทศเป็นภูเขาและที่ราบเชิงเขาสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1,000 ฟุต แม่น้ำที่สำคัญ คือ

1) แม่น้ำโขง เป็นเส้นกั้นพรมแดนไทย – ลาว ไหลผ่านอำเภอเชียงของ ตั้งแต่น้ำ主流 หาดบ้าย หมู่ที่ 1 ต. ริมโขง ถึงบ้านปากอิง หมู่ที่ 2 ต. ครึดอนชัย ระยะทางที่ไหลผ่านอำเภอเชียงของประมาณ 42 กิโลเมตร

2) แม่น้ำอิง ไหลผ่านอำเภอเชียงของตั้งแต่ตำบลหัวช้อ ตำบลบุญเรือง ตำบลครรช ตำบลครึดอนชัย และตำบลสถาน แม่น้ำอิงที่บ้านปากอิง ระยะทางไหลผ่านอำเภอเชียงของประมาณกิโลเมตร

ทรัพยากรธรรมชาติ

1) ทรัพยากรป่าไม้ มีพื้นที่ประมาณร้อยละ 60 ของพื้นที่ทั้งหมด มีพื้นที่ประมาณ 510 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 318,750 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นไม้กระายale

2) แหล่งแร่ มีการสำรวจพบร่องรอยนิด เช่น ดินขาว หินสูญ ฟลูอิไรท์ และไฟฟอร์ฟลูอิไรท์ กระจายอยู่ทุกหนูบ้านในเขต ตำบลบุญเรือง และกรมทรัพยากรธรรมชาติได้มีการสำรวจแหล่งแร่ ทองคำในเขตตำบลห้วยซ้ออีกด้วย

จำนวนประชากร

ประชากรในเขตอำเภอเชียงของมีทั้งหมดประมาณ 53,769 คน โดยแบ่งเป็น

ชาย = 27,181 คน

หญิง = 26,588 คน

จำนวนวัด

วัดในอำเภอเชียงของมีทั้งหมด 66 วัด

พระภิกษุ จำนวน 132 รูป

สามเณร จำนวน 241 รูป

การปกครอง แบ่งออกเป็น 9 ตำบล ได้แก่

1) ตำบลเวียงเขต 1	6) ตำบลครรชี
2) ตำบลเวียงเขต 2	7) ตำบลบุญเรือง
3) ตำบลครรชีตอนซ้ายเขต 1	8) ตำบลห้วยซ้อ
4) ตำบลครรชีตอนซ้ายเขต 2	9) ตำบลริมโขง
5) ตำบลสถาน	

คำขวัญประจำอำเภอเชียงของ

หลวงพ่อเพชรคุเมือง
แหล่งผ้าทอน้ำไทย
แหล่งผ้าทอน้ำไทย

ลือเลื่องปลาบึกหาดไคร้
ประดุจใหม่ยืนโดจีน

ที่ พิเศษ /2546

วัดพระแก้ว ต.เวียง
อ.เมือง จ.เชียงราย 57000

วันที่ เดือน พ.ศ.2546

เรื่อง ขอความเมตตาตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านเจ้าอาวาสวัด .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยพระหلا้ว รตนไชโตร (กำคำ) นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เสนอต่อบล๊อกเหตุวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อขอนุมัติปริญญาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ดังนี้ ประเมินถึงขอความเมตตาจากท่านเจ้าอาวาส ได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ทั้งนี้แบบสอบถามที่ท่านตอบอยู่นี้ ไม่มีผลใดๆ กับท่าน แบบสอบถามที่ได้จะนำไปใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระเท่านั้น และขอเมตตาจากท่าน ได้ส่งแบบสอบถามฉบับนี้ไปตามที่อยู่ด้านล่างของหนังสือจะเป็นพระคุณยิ่ง

เรียนมาเพื่อทราบและโปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี จึงขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

ผู้วิจัย

(พระหلا้ว รตนไชโตร)

วัดพระแก้ว ต.เวียง
อ.เมือง จ.เชียงราย 57000

โทร. 09-5598909

(พระครูบวรรัตนธรรม)

เจ้าคณะอำเภอเชียงของ

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ที่ พิเศษ /2546

วัดพระแก้ว ต.เวียง
อ.เมือง จ.เชียงราย 57000

วันที่ เดือน พ.ศ.2546

เรื่อง ขอความเมตตาตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านเจ้าอาวาสทุกวัด

ด้วยระหว่างวันที่ 17-18 มกราคม 2547 ที่ผ่านมา นี้ กรรมการได้นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มาขอความเมตตาจากท่านเจ้าอาวาสในเขตพื้นที่อำเภอเชียงของ ช่วยตอบแบบสอบถาม ซึ่งก็ได้รับความเมตตาจากท่านเป็นอย่างดีซึ่งที่ช่วยตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

ดังนั้น กรรมการจึงขอรบกวนอนุญาตท่านเจ้าอาวาสที่ได้เมตตาตอบแบบสอบถามดังกล่าว จึงขอทราบข้อมูลคุณภาพ โอกาสหนึ่ง

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระหล้า รตนโชโต)
นักศึกษาปริญญาโท

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

แบบสอบถาม

เรื่อง บทบาทของพระสงฆ์เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

*****

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลเสียต่อท่านแต่อย่างใด ดังนั้นขอความอนุเคราะห์ท่าน ได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงมากที่สุด

๒. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด ๕ ตอน โดยแต่ละตอนจะมีคำชี้แจงไว้ด้วย

๓. แบบสอบถามนี้ เป็นการสอบถามความคิดเห็นของพระสงฆ์ในการระดับเจ้าอาวาส ในเขตอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายเท่านั้น ในกรณีเจ้าอาวาสไม่สามารถตอบแบบสอบถามนี้ได้ กรุณาให้ไปรคอมอบหมายให้เลขาเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส หรือผู้ช่วยเจ้าอาวาสทำแบบสอบถามนี้แทน

๔. กราบขอบพระคุณท่านเจ้าอาวาส ที่ได้เมตตาอนุเคราะห์ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งที่ตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(พระหล้า ก้าว)

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

*****

- ตอบที่ ๑ ข้อมูลส่วนบุคคล
คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่าง และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความ
 ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. อายุท่านในปัจจุบัน

- ( ) ๒๐ - ๓๐ ปี   ( ) ๓๑ - ๔๐ ปี   ( ) ๔๑ - ๕๐ ปี
 ( ) ๕๑ - ๖๐ ปี   ( ) ๖๐ ปีขึ้นไป
๒. พรรยาของท่านในปัจจุบัน
- ( ) ๑ - ๕ พรรยา   ( ) ๖ - ๑๐ พรรยา   ( ) ๑๑ - ๑๕ พรรยา
 ( ) ๑๖ พรรยาขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษาทางธรรมสูงสุดของท่าน

๓.๑ ทางด้านสาขาวิชาปริยัติธรรมแผนกวารมณ์

- ( ) นักธรรมตรี   ( ) นักธรรมโท
 ( ) นักธรรมเอก   ( ) ไม่ได้ศึกษา

๓.๒ ทางด้านสาขาวิชาปริยัติธรรมแผนกบาลี

- ( ) ประโภค ๑ - ๒   ( ) เปรีญธรรม ๓
 ( ) เปรีญธรรม ๔ - ๖   ( ) เปรีญธรรม ๗ - ๙
 ( ) ไม่ได้ศึกษา

๓.๓ ทางด้านสาขาวิชาสามัญศึกษา

- ( ) ประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๔   ( ) ประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๘
 ( ) มัธยมศึกษาปีที่ ๓   ( ) มัธยมศึกษาปีที่ ๖
 ( ) อนุปริญญา   ( ) ปริญญาตรีขึ้นไป
 ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

๔. ที่ตั้งของวัด

- ( ) วัดในเมือง   ( ) วัดชนบท

ตอนที่ ๒ ความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วใส่เครื่องหมาย หน้าข้อความนั้น
 ตามที่ท่านเห็นว่ารู้หรือไม่รู้

ข้อความ	ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ	
	ใช่	ไม่รู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. เป้าไม้ถูกทำลายมีส่วนทำให้เกิดน้ำท่วมน้ำดินพลัน 2. เป้าไม้ไม่มีผลทำให้ผลผลิตดีขึ้นหรือลดลง 3. เป้าไม้ส่วนใหญ่ถูกทำลายโดยประชาชน 4. การขาดแคลนน้ำไม่ได้เกิดจากการทำลายป่าไม้ 5. เป้าไม้ให้ความชุ่มชื้นแก่ภาคและมีส่วนทำให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล 6. คันไม้ช่วยรักษาความชื้นของดินและช่วยกันน้ำไว้ 7. เป้าไม้ช่วยลดความรุนแรงของภาวะน้ำท่วมน้ำดินพลัน 8. การเผาป่าเป็นวิธีการที่สะดวก ช่วยลดดันทุนและปลูกพืชได้เร็ว 9. การเผาป่าไม้ได้ทำให้ป่าขาดความสมบูรณ์ 10. การพังทลายของดินทำให้พื้นที่รองรับน้ำน้อยลงและเกิดน้ำท่วมได้ง่าย 11. การปรับปรุงดินในพื้นที่เกษตรของคนช่วยลดการบุกรุกทำลายป่าได้ 12. เรายสามารถป้องกันการพังทลายของดินได้ด้วยตนเอง 13. การปลูกพืชบางชนิดช่วยลดการพังทลายของดินได้ 14. การปลูกพืชบางชนิดเป็นขั้นบัน្ត ได้ช่วยลดการพังทลายของดินได้ 15. การปลูกพืชกลุ่มดินไม่มีผลทำให้ความชุ่มชื้นของดินเพิ่มขึ้น 16. น้ำฝนที่ชะล้างดินลงสู่แม่น้ำมีผลทำให้ระบบนิเวศของดินเสียไป 17. การใช้สารเคมีปราบศัตรูพืชก่อให้เกิดการตอกต้านของสารเคมีในดินและน้ำ 18. สารเคมีที่ตอกต้านในแหล่งน้ำไม่เป็นอันตรายต่อการใช้น้ำเพื่ออุปโภคและบริโภคของชาวบ้านและสัตว์เลี้ยง 19. ควรฉีดยาฆ่าแมลงและสารเคมีก่อนหรือขณะฝนตก 20. การใช้สารเคมีในปริมาณมากจะทำให้ผลผลิตดีขึ้นและกำจัดศัตรูพืชได้ดี 21. สารเคมีที่ใช้ในการปราบศัตรูพืชหากันดีเป็นอันตรายต่อศัตรูพืชแต่ไม่เป็นอันตรายต่อผู้คนพื้น 22. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จะช่วยรักษาดินและน้ำได้ดี 		

ตอนที่ ๓ ข้อมูลด้านบทบาทของพระสงฆ์ระดับเจ้าอาวาสในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
คำชี้แจง ขอให้ท่านได้โปรดท่านเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตรงกับความเป็นจริงของท่าน
มากที่สุด(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1. มีความศรัทธาเลื่อมใสในการปฏิบัติและจริยัตอรันمهะสาม		
2. มีคุณลักษณะพิเศษส่วนตัวของพระสงฆ์		
3. มีพฤติกรรมที่แสดงให้ชาวบ้านเห็น มีความตั้งใจจริง อดทน อดกลั้น		
4. สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวให้กับชาวบ้าน		
5. สร้างขวัญและกำลังใจหรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เกื้อหนุนและเป็นที่พึ่งพาของชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ		
6. นำอาชารีตประเพณีวัฒนธรรมมาใช้เป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์ป่าไม้		
7. ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ป่า		
8. ขอความร่วมมือจากองค์กรของภาครัฐเข้ามาร่วมเหลือในกิจกรรมอนุรักษ์ป่า		
9. ให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ		
10. นำเอกสารวิธีเฉพาะตัวมาใช้เป็นกลยุทธ์ในการอนุรักษ์ป่าไม้		

ตอนที่ ๕ ข้อมูลด้านการมีบทบาทของพระสงฆ์ระดับเจ้าอาวาสในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

คำชี้แจง ขอให้ท่านได้โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

บทบาทของพระสงฆ์	ความถี่ในการมีบทบาทเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้		
	เคยปฏิบัติ	ไม่เคยปฏิบัติ	รวม
1. ท่านได้แนะนำ หรือสอนประชาชนให้ตระหนักรถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้			
2. ท่านมองหาวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แบบทันสมัย			
3. ท่านได้ทำการปลูกและดูแลรักษาต้นไม้ภายในวัด			
4. ท่านได้ทำการเผยแพร่ข่าวสาร คำสอน เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ทางสื่อต่างๆ			
5. ท่านได้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้			
6. ประชาชนในท้องถิ่นของท่านได้ให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้			
7. ท่านได้เขียนโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้			
8. ท่านได้นำโครงการไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการห่วงเห็นทรัพยากรป่าไม้			
9. ในการจัดกิจกรรมชั้นmateต่อครึ่งท่านได้ทำ การประเมินผล			

แบบสอบถามตอนที่ ๔ (ต่อ)

ตอนที่ ๔ ข้อมูลด้านการมีบทบาทของพระสงฆ์ระดับเจ้าอาวาสในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

คำชี้แจง ขอให้ท่านได้โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

บทบาทของพระสงฆ์	ความคิดในการมีบทบาทเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้		
	เคยปฏิบัติ	ไม่เคยปฏิบัติ	รวม
10. ท่านได้ทำการปลูกจิตสำนึกริยธรรมทางสังแวดล้อมให้กับประชาชน			
11. ประชาชนภายใต้ห้องถินของท่านยอมรับพึงความคิดเห็นของท่าน			
12. ในฐานะเป็นผู้นำทางค้านศาสนาท่านได้นำเอาหลักธรรมมาประยุกต์ใช้กับการจัดการทรัพยากรป่าไม้			

ตอนที่ ๕ ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
คำชี้แจง ขอให้ท่านได้โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตรงกับความเป็นจริงของท่าน
มากที่สุด(ตอบได้มากกว่า 1 ช่อง)

ข้อความ	เคย	ไม่เคย
ร่วมคิดวิเคราะห์ 6. ท่านเคยเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม้ 7. ท่านเคยเสนอความคิดเห็นในที่ประชุมนั้นหรือไม่ 8. เวลามีการประชุม ท่านเข้าไปนั่งเพียงอย่างเดียวใช่หรือไม่ 9. ขณะประชุมท่านมีความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้อื่นหรือไม่ 10. หลังการประชุมท่านเคยนำเรื่องในที่ประชุมมาคิดทบทวนหรือไม่		
ร่วมตัดสินใจ 6. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาบ้างหรือไม่ 7. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมบ้างหรือไม่ 8. ท่านเคยตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการปลูกป่าและรักษาป่าไม้หรือไม่ 9. ท่านเคยปฏิเสธเรื่องบางเรื่องและเห็นด้วยบางเรื่องหรือไม่ 10. ท่านเคยร่วมตัดสินใจลงมติในที่ประชุมหรือไม่		
ร่วมวางแผน 6. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการวางแผนงานด้านการอนุรักษ์ป่าไม้หรือไม่ 7. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการตั้งกฎระเบียบการเข้าป่าดำเนินทรัพยากรณาใช้ 8. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนในการอนุรักษ์ป่าไม้หรือไม่ 9. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการกำหนดบทลงโทษไทยผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบหรือไม่ 10. ท่านเคยร่วมประชุมวางแผนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่		

แบบสอบถามตอนที่ ๕ (ต่อ)

ตอนที่ ๕ ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

คำชี้แจง ขอให้ท่านได้โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตรงกับความเป็นจริงของท่าน
มากที่สุด(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อความ	เคย	ไม่เคย
ร่วมปฏิบัติ		
6. ท่านเคยมีส่วนร่วมปลูกต้นไม้หรือไม่		
7. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการนับจำนวนไม้หรือไม่		
8. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการแยกพันธุ์ไม้ให้กับประชาชนนำไปปลูกหรือไม่		
9. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการรณรงค์อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้หรือไม่		
10. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการกิจกรรมการปลูกป่าไม้เฉลิมพระเกียรติหรือไม่		
ร่วมติดตามและประเมินผล		
6. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการติดตามดูความเจริญเติบโตของต้นไม้หรือไม่		
7. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการกิจกรรมการนับป่าที่ชาวบ้านจัดขึ้นหรือไม่		
8. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลโครงการที่ท่านทำไว้หรือไม่		
9. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้มีการปลูกป่าไม้หรือไม่		
10. ท่านเคยมีส่วนร่วมในต่อต้านกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรป่าไม้หรือไม่		

ท่านมีทัศนคติอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

๑. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ในอดีตและปัจจุบันมีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันมากน้อย

เพียงใด .....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของท่านนอกเหนือจากที่ได้ตอบมาแล้วนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ในการขัดการทรัพยากรป่าไม้ อันจะนำมาซึ่งความเป็นผู้นำนี้ในเดียวกันระหว่างวัดกับบ้าน ซึ่งขอความอนุเคราะห์เมตตาจากท่านช่วยแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนรายงานการวิจัยต่อไป)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณท่านเป็นอย่างยิ่งที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เมตตา ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ

วัน เดือน ปีเกิด

พระศัล

ก้าคำ

18 มิถุนายน 2518

ประวัติการศึกษา

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี พุทธศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต
เชียงใหม่ พ.ศ. 2543

ปัจจุบัน

เป็นอาจารย์สอนที่โรงเรียนพุทธชิวงค์วิทยา วัดพระแก้ว
ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved